

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam>

over

Meander Zorggroep, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

Namens <naam> (verder ook te noemen: de klaagster) is door haar advocaat, <naam>, d.d. 28 november 2020 een klacht ingediend die op 30 november 2020 door de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg (verder ook te noemen: de KCOZ of de commissie) is ontvangen. De klacht heeft betrekking op het afwijzen van een ontslagverzoek ex art. 48 Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (hierna kortheidshalve aangeduid als Wzd) door Meander Zorggroep (verder ook te noemen: de zorgaanbieder).

De voorzitter van de commissie heeft de klacht ontvankelijk verklaard voor verdere behandeling en de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven op de klacht te reageren. Het verweerschrift werd ontvangen op 9 december 2020. Op 17 december 2020 heeft de commissie een online hoorzitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: (klaagster), bijgestaan door haar advocaat en namens de zorgaanbieder (hoofdbehandelaar, specialist ouderengeneeskunde) bijgestaan door <naam advocaat>. Tevens nam aan de zitting deel <naam> dochter en mentor van de klaagster.

DE FEITEN

De commissie gaat uit van de navolgende feiten en omstandigheden.

De commissie beoordeelt allereerst of de Wzd in dit geval van toepassing is. Gebleken is dat klaagster is opgenomen bij Meander Zorggroep met een rechterlijke machtiging (RM) ex Wzd. Om die reden kan zij een ontslagverzoek ex art. 48 Wzd indienen bij de zorgaanbieder en vervolgens over de beslissing op dat verzoek een klacht indienen bij een Wzd-klachtencommissie. De KCOZ is door de zorgaanbieder aangewezen als bevoegde Wzd-commissie. De commissie concludeert dat zij bevoegd is de klacht te beoordelen en dat de klacht ontvankelijk is op grond van art. 55 lid 1 sub f Wzd.

Klaagster verblijft sinds 28 juni 2019 met een RM bij de zorgaanbieder. Deze RM is op 10 januari 2020 voortgezet voor een jaar en uit de aan de commissie overgelegde stukken blijkt dat de zorgaanbieder voornemens is de RM in januari 2021 te verlengen.

Het ontslagverzoek dateert van 14 oktober 2020. De zorgaanbieder heeft het verzoek op 25 november 2020 schriftelijk afgewezen na raadpleging van de Wzd-functionaris. Het verzoek is besproken met de behandelaar, de zorgverantwoordelijke en de mentor. Het besluit vermeldt dat er geen sprake is van verbetering van de toestand, dat nadere verlenging van de RM per januari a.s. aangewezen gevonden wordt en dat de mentor een ontslagverzoek niet ondersteunt.

Bij klaagster is sprake van een hersenbeschadiging na een (of meer) valpartij(en) in 2017 met als gevolg geheugenproblemen, tekorten in planning, gedragsverandering en karakterscherping. Daarnaast is zij in het verleden gediagnostiseerd met een angststoornis, psychosociale problematiek en vermoeden van persoonlijkheidsproblematiek. Ten gevolge van deze problematiek en het weigeren van zorg is een onveilige thuissituatie ontstaan met valrisico, lichamelijk en psychische zelfverwaarlozing, maatschappelijke teloorgang en risico's door niet verantwoord gebruik van social media. Doel van de opname met RM in juni 2019 was stabiliseren en voorkomen dat klaagster verder achteruit gaat. Op 10 januari 2020 is de RM met de maximale duur van één jaar verlengd. Op cognitief/geestelijk gebied zijn er nog steeds veel problemen. Continue multidisciplinaire inzet en begeleiden volgens het gedragsbehandelplan blijft noodzakelijk om de gedragsproblemen te beperken. Afwerend en afwerend gedrag is niet altijd te voorkomen. Hiervoor is individuele begeleiding op maat is noodzakelijk.

In een brief van de zorgaanbieder aan het CIZ van 18 november jl. is een verhoging naar ZZP-7 aangevraagd.

STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Namens de klaagster wordt, zakelijk en verkort weergegeven, aangevoerd dat zij meent inmiddels voldoende hersteld te zijn om weer buiten de kliniek, evt. met thuiszorg, te kunnen wonen. De beslissing op het ontslagverzoek d.d. 25 november 2020 was nauwelijks gemotiveerd; er is bij de voorbereiding niet met klaagster zelf gesproken en het argument 'dat er nog geen/onvoldoende verbetering was' is niet nader toegelicht. In de onderhavige procedure is dit in het verweer wel uitgebreider toegelicht maar dat had de zorgaanbieder in eerste instantie al behoren te doen. De inhoud van de brief van de zorgaanbieder aan het CIZ was voordat deze bij het verweer werd toegevoegd, bij klaagster niet bekend. Het argument dat een verlenging van de RM wordt gevraagd, is onvoldoende motivering voor de afwijzing van het ontslagverzoek. Het is klaagster niet gebleken dat die procedure al in gang gezet is.

Verder is het besluit op het ontslagverzoek niet tijdig, te weten binnen 14 dagen, genomen. Hierdoor heeft klaagster nadeel ondervonden; zij heeft door deze termijnoverschrijding ruim drie weken langer dan nodig en toegestaan in onzekerheid moeten verkeren. Wettelijke termijnen zijn er niet voor niets.

De commissie wordt verzocht om over voornoemde punten, niet-tijdigheid van de beslissing en onvoldoende motivering van de beslissing, een oordeel te geven en de termijnoverschrijding passend te sanctioneren. Overige klachtonderdelen die in de klachtbrief naar voren zijn gebracht, worden ter zitting ingetrokken.

De zorgaanbieder voert aan, zakelijk en verkort weergegeven, dat erkend wordt dat het besluit op het ontslagverzoek inderdaad niet tijdig (binnen 14 dagen) is genomen. Hiervoor is excuus aangeboden. De interne regeling met betrekking tot deze procedure vermeldde verkeerde termijnen maar dat is inmiddels aangepast. De zorgaanbieder is van mening dat klaagsterdoor door deze termijnoverschrijding niet in haar belangen geschaad is. Indien de commissie de termijnoverschrijding meent te moeten sanctioneren zou dat door toekenning van een schadevergoeding moeten en niet door honorering van het ontslagverzoek.

Het besluit op het ontslagverzoek is wellicht niet heel uitgebreid maar wel voldoende gemotiveerd. De wet stelt daar ook geen nadere eisen aan. Vanwege de in gang gezette aanvraag voor verlenging van de RM kon de zorgaanbieder niet anders dan afwijzend besluiten. Gesprekken over de voorgenomen aanvraag RM verlenging en ZZP verhoging worden met de mentor gevoerd. Met klaagster zelf worden de zorginhoudelijke en informele zaken besproken.

De mentor voert aan dat er goede zorg en een veilige omgeving voor klaagster nodig is en dat de opname daarom noodzakelijk is en blijft. De mentor bevreemdt het dat een

ontslagverzoek kan worden ingediend door een advocaat zonder raadpleging vooraf van de mentor.

BEOORDELING

Art. 48 Wzd regelt de procedure voor het verkrijgen van ontslag en is gelijk vormgegeven aan de ontslagregeling uit de per 1 januari 2020 vervallen Wet Bopz, Op grond van dit artikel kan een zorgaanbieder aan een op grond van een IBS of RM in een accommodatie verblijvende cliënt, op diens verzoek, ontslag uit de accommodatie verlenen:

- als dat verblijf niet langer noodzakelijk is om ernstig nadeel als gevolg van het gedrag van de cliënt als gevolg van zijn psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap dan wel de daarmee gepaard gaande psychische stoornis te voorkomen of af te wenden (inhoudelijk criterium), of

- als de geldigheidsduur van de rechterlijke machtiging, dan wel van de beschikking tot inbewaringstelling is verstreken, tenzij voor het einde van de termijn een verzoek is gedaan tot het verlenen van een aansluitende machtiging (procedureel criterium).

Over het ontslagverzoek dient de zorgaanbieder binnen 14 dagen schriftelijk en gemotiveerd te beslissen (art. 48 lid 9 Wzd) na overleg met de vertegenwoordiger (indien die niet de verzoeker is, art. 48 lid 2 Wzd) en toestemming van de Wzd functionaris voor een toe- of afwijzing van het verzoek is vereist (art. 48 lid 6 Wzd).

De commissie toetst een (klacht over een beslissing over een) ontslagverzoek primair op dezelfde gronden, genoemd in artikel 48 lid 1 Wzd, als waar de zorgaanbieder op toetst. Het is de commissie op grond van de geraadpleegde stukken gebleken dat het verblijf van klaagster in de instelling nog steeds noodzakelijk is om ernstig nadeel tengevolge van de aandoening en/of daarmee gepaard gaande psychische stoornis te voorkomen. Klaagster heeft geen feiten of omstandigheden aangedragen waaruit het tegendeel zou kunnen blijken. Op deze gronden zal de commissie de klacht over (de beslissing over) het ontslagverzoek ongegrond verklaren.

Het procedureel criterium dat er een nieuwe RM in aanvraag was, zoals ook door de zorgaanbieder is aangevoerd als grond voor afwijzing acht de commissie hier niet juist toegepast, nu gebleken is dat de RM van klaagster op het moment van de ontslagaanvraag nog drie maanden geldig was, en een verlengingsverzoek pas in een (voor)fase van interne voorbereiding verkeerde en niet bij de rechtbank was ingediend.

Terzake van de motivering van de afwijzende beslissing is de klachtencommissie het met klaagster eens dat die in de beslissing d.d. 25 november 2020 erg summier was, maar niet dusdanig dat dit tot gegrondverklaring van de klacht zal leiden. In de onderhavige procedure is de motivering adequaat aangevuld zodat een opdracht van de commissie aan de

zorgaanbieder tot het nemen van een nieuwe beslissing (art. 56b lid 4 Wzd) geen toegevoegde waarde zal hebben. De commissie beveelt de zorgaanbieder wel aan om in toekomstige ontslagbeslissingen de relevante begrippen uit art. 48a Wzd ('ernstig nadeel als gevolg van het gedrag', 'afwenden of voorkomen van nadeel' en 'aanwezigheid van aandoening en/of gepaard gaande psychische stoornis') concreet en op een voor de cliënt begrijpelijke wijze in te vullen.

De termijnoverschrijding met drie weken acht de commissie laakbaar. De commissie adviseert de instelling binnen de gestelde termijnen te beslissen. De termijnoverschrijding is te verwijten omdat het duidelijk is dat klaagster iedere dag leeft met het te geven antwoord op haar verzoek. Het is aannemelijk dat klaagster, zoals ook namens haar is gesteld, door die overschrijding nadeel heeft geleden in de vorm van spanning of frustratie door het uitblijven van een tijdige beslissing over haar vrijheidsbeneming of de voortzetting daarvan, en onzekerheid over haar situatie. De commissie besluit dan ook ex art. 56g sub 1 Wzd ambtshalve tot toekenning van een vergoeding voor de geleden schade.

Klaagster is in een dergelijke situatie echter niet geheel machteloos. De beslissing op het ontslagverzoek moet binnen 14 dagen gegeven worden. Op deze bepalingen is het bestuursrecht van toepassing waardoor een niet tijdig genomen beslissing heeft te gelden als een afwijzende beslissing waartegen opgekomen kan worden bij de klachtencommissie onvrijwillige zorg. Het lag op de weg van klaagster om de procedure te versnellen door terstond na de termijnoverschrijding een klacht in te dienen bij de commissie.

Nu van deze mogelijkheid geen gebruik is gemaakt door klaagster komt niet de gehele periode van drie weken volledig voor schadevergoeding in aanmerking maar een periode van twee weken. Alles afwegende acht de commissie hiervoor een vergoeding van € 350,00 op zijn plaats.

UITSPRAAK

De commissie verklaart de klacht over (de beslissing over) het ontslagverzoek:

- ongegrond

De commissie verklaart de klacht over de termijnoverschrijding

- gegrond

en kent klaagster een vergoeding toe van € 350,00.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie de beslissing aan partijen heeft medegedeeld een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 7 januari 2021 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden de heer mr. H.J.M. Steen (plaatsvervangend voorzitter) en mevrouw drs. N.C. Heerema (specialist ouderengeneeskunde).

mr. J.A. Heeren,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren.